

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Pia Gjellerup):

Dette lovforslag fra SF lægger op til en drøftelse af centrale principper for domstolenes, politiets og anklagemyndighedens organisatoriske placering og forholdet til den centrale forvaltning. Man kan sige, at dette forslag handler om den dømmende magt og den udøvende magt, hvor det foregående forslag handlede om den lovgivende magt og den udøvende magt. Så nogen sammenhæng er der i dagen i dag.

I vores første grundlov fra 1849 blev det som bekendt i § 3 fastslået, at den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt stedse skal holdes adskilt. Sprogbrugen er inspireret af sprogbrugen i § 3, når jeg citerer det her. Der blev nedsat flere proceskommissioner med det formål at overveje den organisatoriske opbygning af henholdsvis domstolene og anklagemyndigheden, og resultatet af overvejelserne blev i 1916 samlet i retsplejeloven og har siden været grundlaget for den opbygning og organisatoriske placering af domstolene, som vi kender i dag. Og grundlovsændringen senest i 1953 medførte ingen ændringer heri.

Ser man SF's forslag i lyset af den tid, der er forløbet, og den voldsomme udvikling, der er sket på andre områder i samfundet, kan man næppe være uenig i flere af de grundtanker, som SF's forslag bygger på angående domstolene.

Der er med lovforslaget lagt op til, at en kommission skal foretage en vurdering af navnlig domstolenes forhold. Som statsministeren allerede nævnte i sin åbningsredegørelse i Folketinget den 3. februar 1993, ville regeringen tage skridt til at se nærmere på domstolenes forhold. Regeringen har i fortsættelse deraf foretaget et grundigt arbejde med henblik på at kunne nedsætte et ekspertudvalg, og regeringen har netop med en lille smule anstrengelse til sidst kunnet afslutte sit arbejde, så vi har kunnet offentliggøre det i dag – det syntes vi var godt, når vi skulle have debatten hernelde i dag i salen.

Vi har altså afsluttet dette arbejde og nedsat et bredt sammensat udvalg med den opgave at gennemgå og vurdere en række spørgsmål ved-

rørende retsvæsenets forhold. Udvalget skal tilrettelægge sit arbejde på en sådan måde, at det kan være afsluttet ved udgangen af september 1994, altså forud for den næstfølgende folketingssamling.

Udvalgets hovedopgave angår rekruttering, uddannelse og udnævnelse af dommere. Udvalget skal på dette område navnlig overveje, hvilke krav der bør stilles til dommere med hensyn til deres uddannelse, deres erfaringsbaggrund, faglige kvalifikationer m.v. og på baggrund heraf vurdere, om der er behov for ændringer, og i givet fald fremkomme med forslag til ændringer i den gældende lovregulering og i den gældende praksis med henblik på at sikre en tilstrækkelig bred tilgang af kvalificerede jurister til dommererhvervet.

Et af de spørgsmål, udvalget vil blive bedt om at vurdere, er, om der er behov for en ændret fremgangsmåde ved selve besættelsen af dommerstillinger. Udvalget kan i den forbindelse vurdere hensigtsmæssigheden af den nuværende ordning, hvorefter selve kompetencen til at udnævne dommere og det parlamentariske ansvar herfor påhviler justitsministeren. Udvalget skal også overveje, hvorledes det sikres, at jurister får den bedst mulige uddannelse og baggrund med henblik på at tilvejebringe de fornødne kvalifikationer for en senere udnævnelse til dommere.

Af andre emner, som udvalget vil kunne beskæftige sig med, kan nævnes dommeres lønmæssige forhold, deres adgang til bibeskæftigelse ved siden af dommerstillingen og domstolenes bevillingsmæssige forhold. Udvalget bør i forhold til det sidstnævnte emne vurdere, om der er behov for at sikre domstolene en mere samlet og direkte indflydelse på anvendelsen af retsvæsenets bevillinger.

Med hensyn til sammensætningen af udvalget kan jeg oplyse, at præsidenten for Højesteret vil være formand. Andre medlemmer af udvalget vil repræsentere domstolene, advokatverdenen og Justitsministeriet. Universitetsverdenen vil være repræsenteret med 4 medlemmer. Og med henblik på at sikre, at udvalget får indsigt mere direkte i domstolsforholdene i andre lande, vil udvalgets medlemskreds også omfatte EF-Domstolens præsident, Ole Due, og præsidenten for Den Europæiske Menneskerettighedskommission, professor Carl Aage Nørgaard.